

Synodálna syntéza Žilinskej diecézy

Ďakujem za slovo. A všetkých známych aj menej známych srdečne pozdravujem.

Rada by som sa vrátila k začiatku nášho spoločného kráčania na úrovni diecézneho synodálneho procesu.

Každý z nás mal a má rôzne očakávania od tohto procesu. Čakáme zmenu, oživenie Cirkvi, odstránenie nedostatkov, posilnenie nádeje, jednoducho **zmenu**.

Často sa toto **očakávanie obracia na druhých**, čo by ako a kto sa mal zmeniť. Uvedomila som si však, že toto očakávanie sa orientuje aj na mňa samotnú. Že je to pre mňa i pre každého z nás **výzva na vlastnú zmenu**, na môj nový rozvoj, iný pohľad, moje nové prístupy....a môžem sa priznať, že pri každej zaznamenanej kritike sa my v mysli vynorí otázka: a ako som na tom ja?

Synodálny proces vnímam ako vyžiadanie spätnej väzby na život Cirkvi. Považujem ho za veľmi dôležitý a pozitívny krok. Spomínam si na praktiku v našich duchovných spoločenstvách ako sme boli k praktizovaniu spätnej väzby vedení. Z času na čas sme boli vyzvaní ,dať na vedomie čo pozitívne a čo negatívne vnímam na svojich bratoch a sestrách. Robili sme to rôznymi, niekedy zábavnými formami. Napr. sme mali na chrbte prilepený papier a každý člen spoločenstva napísal naň svoj postreh. Jednu pozitívnu a jednu negatívnu vlastnosť a pod.

Dôležité je aby účastník tejto aktivity **mal záujem o túto spätnú väzbu** na základe ktorej chce rásť a posúvať sa.

Ak by to tak nebolo, tak výsledkom bude boj ako napr. v politike: koalícia verzus opozícia.

Predpokladom využitia tejto spätnej väzby sú teda vzťahy, ktoré sa rozvíjajú v spoločenstve.

Úvod

Synodálny proces v Žilinskej diecéze kontinuálne nadviazal na viacročnú snahu o obnovu života a vzťahov v rámci Projektu dlhodobého rozvoja Žilinskej diecézy, ktorý sme začali v pôstnom období v roku 2019 (tzv. Pôstna reflexia). Na obdobné otázky, aké sú predložené Generálnym sekretariátom synody biskupov, odpovedalo viac ako 3000 osôb zo všetkých farností diecézy.

Výzvu na zapojenie sa do synodálneho procesu, napriek tomu, že obsahovala širší rámec tém a podnetov, viacerí vnímali ako duplikáciu už spomínanej pôstnej reflexie. Napriek tejto skutočnosti sme získali **od aktívnych** laických i rehoľných spoločenstiev, z farností i od jednotlivcov mnohé cenné a nové pohľady či podnety pre život Cirkvi.

V diecéznom synodálnom tíme sme vytvorili **štyri skupiny konzultantov**, aby sme získali pohľad z rôznych profesijných a záujmových skupín spoločnosti: zo

- **spoločenskej a ekonomickej sféry;**
- **sociálnej sféry a zdravotníctva;**
- **školstva a katechézy vrátane kňazského seminára;**
- **z farností a reholí.**

Nemalú ťažkosť v rozvinutí širšej synodálnej komunikácie nám spôsobovali **pandemické** obmedzenia a prednostná potreba **pomoci utekajúcim pred vojnou na Ukrajine**. Tiež sme vnímali **nedostatok časového priestoru** pre vysvetlenie významu a obsahu pripravovanej synody širšej verejnosti.

Za významnú súčasť synodálneho procesu považujeme aktívnu činnosť a spoluprácu Diecéznej pastoračnej rady a Pastoračného fondu Žilinskej diecézy. Prostredníctvom nich sa rozbehli viaceré aktivity, ktoré rozvíjajú vzájomnú komunikáciu medzi diecéznou kúriou, kňazmi vo farnostiach i laikmi.

K nim patrí napr. analýza potreby pastoračnej podpory vo farnostiach, súťaž pastoračných projektov farností i celodiecéznych projektov, inovácia vizitačného dotazníka farností, analýza manažovania života diecézy v oblasti ekonomickej, personálnej i pastoračnej z pohľadu kňazov.

*(Tu by som sa krátko pristavila a pripomenula počiatok PFŽD. PF vznikol ako odozva na pôstnu reflexiu z roku 2019. Jeho úlohou je hľadať a vytvárať prostriedky na podporu pastorácie na farskej i diecéznej úrovni. To sa okrem iného realizuje aj formou už vyššie spomenutou **súťažou pastoračných projektov**. V tomto roku sa realizuje 2. ročník súťaže. Cieľom PF je motivovať k spolupráci jednotlivých členov farností a vnímať farnosť ako spoločenstvo spoločenstiev. Druhým cieľom PF je získať finančnú podporu pre tieto aktivity. Aby sme nepodporovali iba investičné zázemie ale aj konkrétne pastoračné činnosti, pri ktorých je tiež potrebné určité finančné zabezpečenie a podpora.)*

Výstupy z aktuálnych synodálnych konzultácií nám zdôraznili niektoré skutočnosti, ktoré sa vyskytovali naprieč takmer všetkými desiatimi témami.

Preto sme si zvolili cestu syntézy najviac rezonujúcich podnetov, ktoré sme zhrnuli do štyroch tematických oblastí.

- **Prvá oblasť** zahŕňa témy **komunikácie - znaky čias, kultúrny kontext, individualizmus.**
- **Druhá oblasť** sa venuje **formácii a vzdelávaniu.**
- **Tretia oblasť** je zameraná na **Cirkev - vzťahy cirkevnej hierarchie a laikov, farnosť/diecéza, spoločenstvá a jednotu, službu spoločenstvu a spoločnosti, charitu.**
- **Štvrtá oblasť** je zameraná na **evanjelizáciu, misiu, svedectvo a slávenie.**

Konzultácie sa konali vo vzájomnej živej, osobnej komunikácii synodálneho tímu, ale i online spôsobom s členmi Diecéznej pastoračnej rady, dekanmi i odbornými konzultantmi z kňazského i laického prostredia.

Celé znenie spracovaných tém bude publikované na webovej stránke diecézy.

Členovia synodálneho tímu ho majú k dispozícii v zdieľanom súbore na Google disku. Text bude ešte štylisticky a gramaticky upravený.

Sformulovaný je do odsekov s názvami:

1. **Spoločné kráčanie ako cesta komunikácie**
2. **Formácia a vzdelávanie: sprevádzať a vtáhovať do spoločenstva**
3. **Cirkev a farnosti: vytvárať priestor na participáciu a prijatie**
4. **Evanjelizácia a učeníctvo ako priorita**

A. Misia svedectvom života

B. Slávenie ako vyjadrenie viery celého spoločenstva

Nakoľko si text budete môcť prečítať v plnom znení, teraz by som predstavila iba jeho zhrnutie.

Môžem konštatovať, že pri jeho spracovaní sme postupovali v zmysle slov SP:

„A on im povedal: "Preto sa každý zákonník, ktorý sa stal učeníkom nebeského kráľovstva, podobá hospodárovi, ktorý vynáša zo svojej pokladnice veci nové i staré"“ (Mt 13, 52).

Pri tvorbe syntézy synodálnych výstupov sme sa snažili pomenovať a uvedomiť si, čo je v živote Cirkvi cenné, radostné a povzbudivé a naopak, čo je potrebné zmeniť, doplniť alebo odstrániť zo života Cirkvi. Hľadali sme možnosti a spôsoby. Návrhov bolo veľmi veľa. Často sme zachádzali do podrobností a konkrétností, ktoré nie je možné v tomto výstupe zaznamenať pre obmedzený priestor. Máme ich však zachytené v SWOT analýze jednotlivých tém s predpokladom, že budú podkladom pre spracovanie a konkretizovanie vízie rozvoja Žilinskej diecézy.

Veľkú výzvu na sebareflexiu sme videli v potrebe **vnímať znamenia čias** (viď. prílohu), prebiehajúcu **zmenu epochy, ako aj rozlišovať pozorným načúvaním Duchu Svätému**. Ako jedno z najväčších ohrození sa nám javí **individualizmus**. V protiklade s touto skutočnosťou vystúpil do popredia aktívny a plodný **život v malých spoločenstvách**, ktorých vznik by bolo vhodné podnecovať.

Druhou výraznou témou bola **komunikácia**. Na jednej strane sme videli silnú prítomnosť túžby po vzájomnej komunikácii, najmä medzi laikmi a klerom a na druhej strane sme vnímali mnohé zlyhania a absenciu ľudskej, konštruktívnej a empatickej komunikácie. (Hľadali sme riešenia v zmysle citátu ...lebo z plnosti srdca hovoria ústa. Lk 6,45)

Z tejto nedostatočnosti, ale i na základe pomenovaných problémov v iných oblastiach života Cirkvi, zarezonovala potreba **kvalitnej formácie a vzdelávania** predovšetkým tých, ktorí sú vo vedení farností, diecézy, rôznych spoločenstiev. Potreba všeobecnej celoživotnej formácie všetkých členov Cirkvi a to po stránke ľudskej, intelektuálnej, duchovnej i pastoračnej. V tejto oblasti sa ponúka **využitie potenciálu laických odborníkov**, ktorí by mohli prevziať aj iné mnohé služby a pracovné pozície v Cirkvi.

Hľadali sme priestor, v ktorom by bolo možné realizovať vyššie uvedené atribúty. Jedným z vhodných a reálne dostupných prostriedkov sa nám ukazujú **farské pastoračné rady**. Preto považujeme za potrebné venovať im osobitnú pozornosť. Motivovať ich zakladanie tam, kde absentujú a následne skvalitňovať a rozvíjať ich pôsobenie.

Pre podporu autentického prežívania viery, vidíme potrebu rozvíjať **špeciálnu pastoračiu**. Ďalšou oblasťou, ktorá volá po skvalitnení, je **hlbšia liturgická formácia** kňazov i laikov, aby vonkajšie prejavy našej viery boli odrazom **vnútorného vzťahu s Bohom**.

Sme vďační, že sme mohli reagovať na synodálnu výzvu Sv. Otca Františka a zapojiť sa do tohto procesu. Výziev a predsavzatí je veľa. Máme nádej, že postupnými krokmi budeme v nich napredovať a tým aj svedčiť o kráse, hĺbke a radosti evanjeliového života.

Miriam Janegová